This document was translated from English by machine and may contain mistakes. The English original is at https://www.novaracg.com/2026/07/12/the-fifth-parameter-issue-010-conformance-is-not-comprehension/.

PIĄTY PARAMETR | Wydanie 010 | Zgodność nie oznacza zrozumienia

Heather Grizzle · July 12, 2026

A signing avatar can pass every procurement check and still be incomprehensible to Deaf viewers. Why conformance is not comprehension.

Spis treści

1. Co pokazują oceny
2. Brak ma charakter strukturalny
3. Jak wygląda poważny wymóg
4. Stanowisko

A procurement officer evaluating a signing avatar system has instruments for nearly everything except the thing that matters. There are established questions for encryption at rest and in transit, for data residency, for subprocessor disclosure, for uptime guarantees, for indemnification, for conflict minerals. There is a Voluntary Product Accessibility Template, and the vendor will supply one. There is a Section 508 checklist, and the vendor will satisfy it. At the end of this process the file is complete, the scoring rubric is filled, the award is defensible on audit, and no one at any point has asked whether a Deaf person watching the system's output understands what it is saying.

Nie jest to przeoczenie ze strony poszczególnych nabywców, którzy są na ogół sumienni i działają w ramach narzędzi, jakie im powierzono. Jest to cecha samych narzędzi. Dokumentacja potwierdzająca zgodność z wymogami dostępności certyfikuje istnienie alternatywnego kanału przekazu. Nie certyfikuje natomiast, że kanał ten niesie znaczenie. VPAT może rzetelnie odnotować, że treść migana jest dostarczana obok treści mówionej, i ten zapis będzie prawdziwy, a jednocześnie nie powie instytucji zupełnie nic o tym, czy migany przekaz jest zrozumiały dla grupy odbiorców, dla której został stwo-

rzony. Formularz zawiera rubrykę dotyczącą tego, czy alternatywa została zaoferowana. Nie zawiera rubryki dotyczącej tego, czy ona zadziałała.

Konsekwencją jest ciche odwrócenie logiki. Tam, gdzie narzędzie istnieje, brak dowodu jest odnotowywany jako niedociągnięcie i zostaje oflagowany. Tam, gdzie narzędzie nie istnieje, brak dowodu nie jest odnotowywany jako cokolwiek. Pytanie językowe nie otrzymuje złej odpowiedzi; ono po prostu nie zostaje zadane, a jego niezadanie nie pozostawia żadnego śladu w dokumentacji. Milczenie jest następnie odczytywane dalej w procesie jako spełnienie wymogu, ponieważ zakończona ocena bez negatywnych ustaleń wygląda identycznie jak zakończona ocena, w której negatywnego ustalenia po prostu nie dało się odnotować.

Co pokazują oceny

Novara Consulting Group przeprowadziła dotychczas strukturalne oceny siedmiu dostawców rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji dla języka migowego w ramach SLAT Framework: Kara Technologies, SignAvatar, ChatSign, Silence Speaks, SignSpeak, Signvrse i GoSign.AI. Nie są to produkty równoważne. Różnią się architekturą, dojrzałością, powagą zaangażowania wobec społeczności osób Głuchych oraz szczerością. Niektóre są wyraźnie lepiej zarządzane niż inne. Kilku dostawców zatrudnia pracowników Głuchych, a nielicznym towarzyszy własność w rękach osób Głuchych lub obecność Certyfikowanych Tłumaczy Głuchych w procesie produkcyjnym, co stanowi realną różnicę i jest tak właśnie punktowane. Żaden z nich nie osiągnął poziomu High Trust.

The binding constraint was the same in every case, and it was not any of the things a procurement file would have caught. In no instance was there independent validation of signed output with Deaf users: no comprehension testing conducted by a party without a commercial interest in the result, reported with its failure conditions intact, across the range of dialect, age, register, and language fluency that any public deployment will actually encounter. Vendors publish accuracy figures. Accuracy figures are generated by the vendor, against the vendor′s reference data, on the vendor′s terms, and they measure the distance between an output and a target rather than the distance between an output and understanding. The two are not the same quantity and no amount of the first substitutes for the second.

A related pattern recurs across the snapshots. The marketing surface consistently outruns

Formularz zawiera pole

the stated technical maturity, and the divergence is visible in the vendors' own documentation if one reads it against itself. Deployment-speed claims appear without the conditions under which they were achieved. Systems that in fact operate along two distinct paths, one heavily human-mediated and one substantially automated, are described publicly in language that collapses the distinction. This is unremarkable behavior for a company raising capital. It is disqualifying as an evidentiary basis for a public contract, and the reason it survives contact with procurement is that nothing in the process is designed to test it.

dotyczące tego, czy zaproponowano alternatywę. Nie zawiera pola dotyczącego tego, czy ona zadziałała.

Ten brak ma charakter strukturalny

Błędem - i to błędem nieprzynoszącym żadnego pożytku - byłoby odczytywać to jako oskarżenie dostawców. Dostawcy dostarczają dowody, których żądają nabywcy. Zamówienia publiczne żądają SOC 2, więc SOC 2 powstaje. Zamówienia publiczne żądają podsumowań testów penetracyjnych, więc podsumowania testów penetracyjnych powstają. Zamówienia publiczne nigdy, w żadnym dokumencie, jaki ta redakcja była w stanie odnaleźć, nie zażądały od dostawcy rozwiązań opartych na sztucznej inteligencji dla języka migowego wykazania, że użytkownicy Głusi rozumieją jego migany przekaz w warunkach zbliżonych do rzeczywistego wdrożenia. Dlatego taki dowód nie istnieje. Rynek dostarczył dokładnie to, o co go poproszono.

This locates the lever on the buyer's side of the transaction, which is the argument this publication has been making since its founding and which is worth stating without hedging. An RFP is not an administrative document. It is a specification for an evidence base. Whatever the RFP requires, the sector will build; whatever it omits, the sector will not build, not out of bad faith but because unfunded evidence does not get produced. Every requirement an institution declines to write is a study that will never be conducted. Procurement is the mechanism by which an institution's tolerance for uncertainty becomes the field's research agenda.

Jak wygląda poważny wymóg

The requirement is not complicated to state, though it is expensive to satisfy, and the expense is the point. Comprehension of signed output should be evaluated with Deaf participants who were not involved in building the system, spanning regional variation, age, and the range of language fluency the deployment will meet in practice, including the users who most need the system to work and are least equipped to compensate for its failures. The evaluation should be conducted by a party with no financial stake in its outcome. It should report where the system fails, under what conditions, and with what consequences for the user, because a system's failure modes are more informative for a buyer than its aggregate performance and are the first thing omitted from a vendor deck.

> **NIESPEŁNIONE I NIEOCENIONE**
>
> To są różne ustalenia. Łączenie ich w jedno karze dostawców, którzy są szczerzy co do swojej dojrzałości, i nagradza tych, którzy tacy nie są.

Instytucje potrzebują też kategorii - w formularzu, w systemie punktacji - dla dowodu, który jeszcze nie istnieje. „Niespełnione” i „nieocenione” to różne ustalenia. Zlewanie ich ze sobą źle służy wszystkim: karze dostawców, którzy są szczerzy co do swojej dojrzałości, a nagradza tych, którzy nie są, i pozbawia instytucję kupującą możliwości napisania, czarno na białym, najtrafniejszego zdania, jakie ma do dyspozycji - że nikt tego nie sprawdził.

Stanowisko

Żadna z powyższych uwag nie jest argumentem przeciwko sztucznej inteligencji dla języka migowego, a czytelnicy szukający takiego argumentu nie znajdą go tutaj. Technologia jest wczesna, część z niej jest poważna, a część zapewne stanie się odpowiednia do publicznego wdrożenia. Teza jest węższa i trudniejsza do uniknięcia: obecnie nie istnieje żaden powszechnie stosowany instrument zamówień publicznych zdolny odróżnić system zrozumiały dla osób Głuchych od takiego, który nim nie jest; dostawców nigdy nie poproszono o dostarczenie takiego dowodu, więc go nie dostarczyli; a instytucje podpisują umowy, w których centralne pytanie całej transakcji nie jest nigdzie reprezentowane w dokumentacji.

O technologii, która nigdy nie przystąpiła do egzaminu, nie można powiedzieć, że go zdała. Dopóki formularz nie będzie zawierał rubryki na to ustalenie, pozostanie ono nieodnotowane, a dokumentacja będzie wciąż pokazywać, że wszystko było w porządku.

The Fifth Parameter to niezależna publikacja krytyczna poświęcona sztucznej inteligencji dla języka migowego, wydawana przez Novara Consulting Group.

TIPS

Know something about a sign language AI system that the public should know? Send it to tips@novaracg.com. Every tip is read by me and kept confidential. If you work in the UK, writing to us is not by itself a protected disclosure under the Public Interest Disclosure Act 1998, so before you share employer information, check your options with Protect (protect-advice.org.uk), the free whistleblowing advice line.

SUPPORT NCG

NCG does this work without vendor money, so our findings stay ours. If it has been useful to you, you can support NCG's independent work here. NCG is a for-profit company, not a charity. Contributions are not tax-deductible and buy no service or influence.

Jak cytować

Grizzle, H. M. (2026, July 12). PIĄTY PARAMETR | Wydanie 010 | Zgodność nie oznacza zrozumienia. Novara Consulting Group. https://www.novaracg.com/pl/2026/07/12/the-fifth-parameter-issue-010-conformance-is-not-comprehension/